

MIESIĘCZNIK SAMORZĄDOWY

Ukazuje się od 1995 r.

GŁOS Ornontowic

ISSN 1425-2252

nr 4/2017 (180)

kwiecień 2017

cena 1,50 zł

W NUMERZE:

Konkurs kulinarny za nami

Skatowy Mistrz Ornontowic

Nauka języków obcych

Młodzieżowy Festiwal Nauki

„Tu czytam” – w bibliotece

Wprawdzie Wielkanoc już za nami, to jednak z uwagi na cykl wydawniczy związany z ukazywaniem się naszego miesięcznika wracamy jeszcze do konkursu kulinarnego, który zorganizowany został przed świętami. Wzorem ubiegłego roku jego głównym motywem były wielkanocne wypieki, a konkretnie... baby.

KONKURS WIELKANOCNY

Podobnie jak przed rokiem w gronie komisji konkursowej znalazły się **Aleksandra Malczyk**, **Barbara Skurczak** i **Bronisława Poremska**, a dodatkowo **Lidia Szary**. W ich ocenie najlepszy wypiek przygotowała **Joanna Małek**, drugie miejsce przypadło **Monice Szala**, zaś trzecie miejsce zdobyła **Magdalena Owczarek**. Co ciekawe i szczególnie satysfakcjonujące, werdykt jurorów pokrył się z opinią pozostałych smakoszy, którzy zdecydowali o przyznaniu *Nagrody Publiczności* – a zatem powędrowała ona do J. Małek. Dodajmy, iż wyróżnienie w tym konkursie przyznano **Gabrieli Jaworskiej**. My zaś jednakowo gratulujemy wszystkim uczestnikom tej kulinarnej rywalizacji.

Szanowni Mieszkańcy, Sympatycy Ornontowic

Przed nami „wielka majówka”, a więc kilka świątecznych dni, wolnych od codziennych obowiązków. Zachęcam przy tym między innymi do uczczenia Święta Flagi i kolejnej rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Prócz tego chciałbym zasygnalizować, iż w najbliższym miesiącu planujemy wdrożenie kilku zmian związanych z wydawaniem naszego samorządowego miesięcznika, jakim od ponad dwudziestu lat jest „Głos Ornontowic”.

Tymczasem na naszych łamach polecam uwadze ramowy terminarz wydarzeń w ramach „Ornontowickich Dni z Kulturą”, które wzorem ubiegłego roku będą organizowane przez naszą ARTerię Centrum Kultury i Promocji na plenerowej scenie Amfiteatru Parkowego oraz w Świątyni Dumania. Biorąc pod uwagę bieżące potrzeby, publikowany w tym wydaniu program będzie zapewne jeszcze modyfikowany, choć warto już teraz zaplanować sobie czas na liczne atrakcje związane z działalnością tych obiektów.

Z pozdrowieniem
Kazimierz Adamczyk
Wójt Gminy Ornontowice

Z okazji 77. rocznicy Zbrodni Katyńskiej

21 kwietnia na terenie Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach przed Grobem Policjanta Polskiego zorganizowano obchody 77. rocznicy Zbrodni Katyńskiej.

W uroczystościach upamiętniających policjantów II RP – ofiary terroru sowieckich komunistów – uczestniczyli członkowie Stowarzyszenia „Rodzina Policyjna 1939 r.”, policjanci Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach, przedstawiciele władz miasta Katowic i śląskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej oraz delegacja gminy Ornontowice. Po modlitwie za zamordowanych i poległych policjantów II RP młodzież ze Szkoły Podstawowej im. Generała Władysława Andersa we Wrocławiu przestawiła in-

scenizację słowno-muzyczną wspominającą tragiczne losy polskich jeńców. Po apelu poległych przedstawiciele władz i organizacji złożyli wieńce na Grobie Policjanta Polskiego. Wieńce z napisem „Od Mieszkańców Gminy Ornontowice” złożyła delegacja na czele z Bogdanem Cieślikiem z Urzędu Gminy i prezesem katowickiego Oddziału Stowarzyszenia „Rodzina Policyjna 1939 r., Bolesławem Piątkiem.

Andrzej Kotyczka
Towarzystwo Miłośników
Ornontowice

Sprowadzona z Chin paulownia cesarska (puszysta) upiększa i wzbogaca już od ponad 100 lat ogrody i parki w Europie Zachodniej. Niestety z powodu niekorzystnych dla tej rośliny warunków klimatycznych w Polsce kwitnąca drzewa paulowni występują niezwykle rzadko.

Paulownia cesarska jest drzewem należącym do rodziny trędownikowatych wyróżniającym się pięknymi kwiatami, dużymi sercowatymi liśćmi, bardzo szybkim wzrostem oraz odpornością. W Azji Wschodniej już od XI wieku drzewo to było symbolem szczęścia i pokoju. W Chinach do dziś organizuje się z różnych okazji nowe nasadzenia tej rośliny.

Nasza paulownia w Ornontowicach ma już 6 m wysokości. Liście, podobne do znanej nam

Paulownia przypomina historię

katalpy, są duże i na pędach odziomkowych mogą osiągnąć nawet 60 cm szerokości. Już wiele razy mieliśmy szczęście podziwiać w maju, po łagodnej zimie, wiechowate kwiatostany tej rośliny o zabarwieniu od bladofioletowego do niebieskiego i delikatnym przyjemnym zapachu.

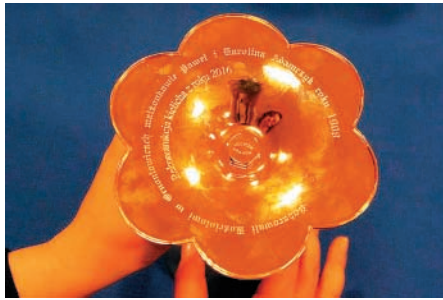
Istnieje wiele przykładów nadania roślinom imion znanych osobistości (np. powojnik o nazwie „Jan Paweł II”, czy odmiana róży „Marie Curie” i „Księżna z Pszczyny”), więc postanowiliśmy odszukać genezę nazwy Paulownia. Ma ona swój początek w Rosji, na dworze Romanowów, a przy okazji napotykamy wątek dotyczący Polski. Car Paweł I Romanow (1754-1801) zaznaczył się m.in. tym, że uwolnił wszystkich jeńców polskich, w tym Tadeusza Kościuszkę, który opłacił to przysięgą wiernopoddańczą i wydał ważny manifest ograniczający pracę pańszczyźnianą chłopów do 3 dni w tygodniu. Paweł I miał z Marią Fiodorową (urodzona jako Zofia Dorota Wirtemberska) dziesięcioro dzieci. Najmłodszą córką była Anna Pawłowna (1795-1865), która wyszła ona za mąż za holenderskiego księcia Wilhelma, a od 1740 r. króla Niderlandu. Po jego śmierci w 1849 r. Anna

królowała samodzielnie. Popierała budowę szkół i szpitali, ciesząc się w społeczeństwie dużym autorytetem. Jej imieniem nazwano polder, miasto, a firma ogrodnicza Siebeld & Zuccarini – po sprowadzeniu z Chin nowego gatunku drzewa – nadała egzotycznej roślinie nazwę paulownia (hol. Anna Paulownaboom). W XIX wieku funkcjonowały też nazwy paulownia imperialis, cesarska paulownia lub drzewo cesarza.

Opisany przykład pokazuje powiązania między historią powszechną a światem roślin, a także wskazuje na to, że ogrodnictwo jest częścią dorobku kultury.

Ronald Winkler

22 marca br. odbyło się w ARTerii niezwykle spotkanie Towarzystwa Miłośników Ornontowic, podczas którego ks. proboszcz Grzegorz Lech zaprezentował zrekonstruowany kielich eucharystyczny ukradziony w 1933 r. Historia kradzieży tego kielicha sięga okresu międzywojennego, a w jej wyjaśnienie zaangażowali się pasjonaci historii z Towarzystwa Miłośników Ornontowic.

– W 2014 r. na probostwo w Ornontowicach dotarł poszukiwacz amator, który wykorzystując wykrywacz metali w lesie pod Katowicami natknął się na dwie podstawy kielicha eucharystycznego. Na jednej znajdowały się inskrypcje mówiące, że wspomniany kielich został подарowany ornontowickiej parafii w podziękowanie przez Pawła i Karolinę Adamczyków w 1908 r. Prawdopodobnie podarek dla kościoła był związany z ich okrągłą rocznicą życia małżeńskiego. Mężczyzna, który znalazł kielichy, chciał pozostać anonimowy. Opowiedział, że drugą podstawę przekazał do parafii w Jemielnicy (dawniej Imielnica), gdyż to miejsce wskazał grawer na podstawie. Był to prawdopodobnie kielich ks. Józefa Grunta, który w latach 1902–1920 był proboszczem tamtejszej parafii, zaś od 6 grudnia 1923 r. został administratorem, a kilka miesięcy później proboszczem w Ornontowicach – opowiadał ks. Grzegorz Lech.

Jakiś czas po wizycie poszukiwacza amatora w Ornontowicach ks. Grzegorz pojawił się na spotkaniu Towarzystwa Miłośników Ornontowic, prezentując znalezioną podstawę kielicha. Nasi pasjonaci historii – **Kamil Grzywok** i **Waldemar Pietrzak** – na podstawie dostępnych dokumentów archiwalnych ustalili prawdopodobną historię kradzieży.

– Było to jesienią 1933 r. Proboszczem miejscowej parafii był wówczas ks. Józef Grunt, polski patriota zaangażowany w życie społeczne miejscowości, miłośnik ogrodnictwa. Lokalna społeczność była szczęśliwa, że od kilkunastu lat ornontowicka parafia jest samodzielną. Radość ta została jednak zmącona przez kradzież, jakiej dopuścili się nieznani sprawcy w nocy z 5 na 6 października. Jak donosi ówczesna prasa, skradziono połączoną gotycką

monstrancję oraz dwa połączane kielichy o dużej wartości, tj. ok. 6000 zł. Dla wyobrażenia jaka to kwota, warto wiedzieć, że w 1933 roku 5000 zł miesięcznie zarabiał Prezydent RP, a przeciętne utrzymanie rodziny robotniczej na Górnym Śląsku kosztowało około 250 zł miesięcznie. W dodatku złodzieje włamali się do kancelarii, gdzie ukradli pieniądze z ofiary.

Zaginiony kielich eucharystyczny wrócił do Ornontowic

Łatwo sobie zatem wyobrazić, jak duże musiało być oburzenie ornontowiczian i samego księdza proboszcza tym aktem świętokradztwa. Dziś, z perspektywy czasu, trudno jednoznacznie orzec, czy wspomniane wydarzenie nie miało wpływu na stan zdrowia ks. Grunta, który zmarł nagle po ciężkiej chorobie 18 listopada 1933 r. Po skradzionych naczyniach liturgicznych słychać zaginął na kolejne dziesięciolecia. Wzmianka o tym wydarzeniu ukazała się w śląskiej gazecie „Polonia” w październiku 1933 r. Udało się również ustalić, że żyje jeszcze wnuczka Karoliny i Pawła Adamczyków, pani Gertruda Wałach z d. Siedlaczek, która mieszka przy ulicy Kolejowej – opowiada Kamil Grzywok.

Dziś możemy domniemywać, w jakich okolicznościach skradzione kielichy znalazły się w lesie pod Katowicami. Czy

zostawili je tam sprawcy? Czy pozostawiono tam same podstawy kielichów, aby nie było śladów przy próbie sprzedaży? Te i inne pytania pozostaną pewnie bez odpowiedzi, niemniej należy się cieszyć, że ornontowicki kielich wrócił do domu po tak długiej tułaczce. W ubiegłym roku ks. proboszcz Grzegorz Lech wraz z parafianami zebrał fundusze na rekonstrukcję kielicha. Tego wyzwania podjęła się krakowska pracownia Uruszczak w 2016 r. W procesie rekonstrukcji wykorzystano fragment oryginalnej podstawy kielicha. W tym samym roku podczas świąt Bożego Narodzenia, czyli po 83 latach, kielich ponownie posłużył podczas eucharystii w kościele p.w. św. Michała Archaniola w Ornontowicach.

Kamil Grzywok, Andrzej Kotyczka
Towarzystwo Miłośników Ornontowic

Uczniowie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Ornontowicach zachęceni sukcesem odniesionym w II konkursie teatralnym dla szkół ponadgimnazjalnych powiatu nikołowskiego (II miejsce) postanowili zaprezentować zwycięskie przedstawienie szerszej społeczności. Na scenie ARTerii Centrum Kultury i Promocji młodzi artyści zaprezentowali swym koleżankom i kolegom oraz zaproszonej młodzieży z ornontowickiego Gimnazjum autorski spektakl Katarzyny Mańkowskiej pt. „Obecni – Nieobecni w trzech odsłonach”, poruszający problematykę autyzmu jako niepełnosprawności, która na pierwszy rzut oka nie jest widoczna, a jednak obecna wśród nas. Warto przy tym wspomnieć, iż Światowy Dzień Autyzmu obchodzony jest 2 kwietnia.

Światowy Dzień Autyzmu w Ornontowicach

Każdy widz mógł choć przez chwilę znaleźć się w dziwnym, tajemniczym, trochę obcym, nie pozbawionym jednak emocji dziecięcym świecie, poczuć myśli i zachowania rodziców, którzy muszą codziennie przekraczać niewidzialną granicę, aby dotrzeć do głębi swojego dziecka, spróbować je zrozumieć, zaakceptować i wykazać się przy tym nieludzkimi pokładami cierpliwości. To nieustanne przebijanie głową muru, zderzenie z bezlitosnymi komentarzami i gestami wszystkich tych, którzy wiedzą najlepiej, obnażyło ludz-

kie słabości, bezradność, żal do siebie, świata i Boga. Ale nawet w tym gąszczu nieprzychylnych spojrzeń, słów, bierności i emocjonalnego chłodu znajdują się osoby, które chcą rozbić szybę i przedostać się na drugą stronę. Są osoby, które nie są obojętne na „inność”, „dziwność”, „tajemniczość”, jakkolwiek by nie nazywać tej niepełnosprawności. Każdy gest, ruch, słowo, muzyka nie pozostały w tym przedstawieniu bez znaczenia, komunikowały się z odbiorcą, który próbował przekroczyć cienką „linię normalności”.

Im więcej wiemy, tym łatwiej nam zrozumieć i zaakceptować, tym mniej lęku i obaw przed „innością”. Spektakl miał na celu podniesienie świadomości oraz zwrócenie uwagi, żeby nie być obojętnym na drugiego człowieka bez względu na to, po której stronie balustrady się on znajduje. Nie trzeba wykazywać się szczególnymi cechami, aby zauważyć obecnych ciałem, niekoniecznie duszą.

Spektakl spotkał się z dużą przychylnością ze strony widzów, niektórzy nie kryli łez i wzruszenia. ARTerii Centrum Kultury i Promocji w Ornontowicach dziękujemy za współpracę, a młodym artystom życzymy dalszych, udanych występów.

Katarzyna Mańkowska

26 kwietnia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego odbywać się będzie konferencja naukowa pt. „Indygenne/lokalne formy ekspresji kulturowej w sztuce opowiadania (storytelling), dramacie, teatrze i performansie. Głosy tradycji i współczesności w Kanadzie i na Górnym Śląsku w Polsce”. Jedną z prelegentów konferencji będzie Iwona Woźniak, reżyserka Teatru Naumiony.

Podczas konferencji analizie poddane zostaną tradycyjne i współczesne przejawy kultury w sztuce opowiadania oraz dramacie, teatrze i performansie w Kanadzie i na Górnym Śląsku. Wydarzenie będzie także okazją do budowania transkulturowego dialogu między badaczami, artystami i pedagogami kultur marginalizowanych. Pochylą się oni nad myślą krytyczną i narzędziami analizy oferowanymi przez indygenne metody badawcze, epistemologicie i teorie pedagogiczne.

Podczas konferencji Iwona Woźniak opowie o spektaklach Teatru Naumiony w kontekście

O Teatrze Naumiony na międzynarodowej konferencji

obrzędu społecznego o charakterze sakralnym. Trzy wielokrotnie nagradzane spektakle, które reżyserka przygotowała z ornontowickim teatrem, bezpośrednio odnoszą się do sfery sacrum – opowiadają o rytuałach ślubnych, związanych z narodzinami i pogrzebowych. Nie-

zwykle cieszy fakt, że spektakle teatru amatorskiego z niewielkiej śląskiej miejscowości stały się punktem wyjścia do pogłębionej refleksji nad lokalnymi formami ekspresji kulturowej. I. Woźniak przygotowuje właśnie z Naumionym kolejny spektakl i jak zdradza, także tutaj głosy tradycji i współczesności będą się przenikać.

Wśród prelegentów konferencji znajdują się m.in. Tomson Highway (Naród Kri, Kanada), prof. Jo-ann Archibald z University of British Columbia (Naród Stolo, Kanada) oraz prof. Zbigniew Kadłubek z Katedry Literatury Porównawczej Uniwersytetu Śląskiego. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął Rektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Szczegółowe informacje o konferencji dostępne są na stronie www.fraserus.edu.pl. Zapraszamy!

Jej początki sięgają roku 1956, kiedy to pod kierownictwem Marty Adamczyk rozpoczęła swoją działalność jako Gromadzka Biblioteka Publiczna. Od tego czasu minęło więc już ponad 60 lat. I choć przez ubiegłe dziesięciolecia wizerunek gminy zmienił się diametralnie, miejscowa ksiąznica nadal pozostaje jedną z wiodących instytucji kultury, spełniając kluczową rolę w dziele upowszechniania czytelnictwa. Co więcej, odpowiadając na wyzwania współczesności, dawno już stała się czymś więcej niż tylko miejscem, gdzie nasi mieszkańcy mogą korzystać z bogatego księgozbioru.

Trudno przecenić rolę, jaką w lokalnym środowisku odgrywają biblioteki publiczne. W tym jednak przypadku warto się odwołać do ornontowickich monografii („Dekada Ornontowic” i „Druga dekada Ornontowic”), gdzie można się zapoznać z dziejami miejscowej biblioteki. Trudno też nie zauważyć stałych relacji w miesięczniku „Głos Ornontowic”, które na bieżąco informują o tym, co ciekawego dzieje się bibliotece, jakie podejmuje ona inicjatywy, jakich gości autorów. Charakteryzując sylwetkę tego laureata „Ornontowickich Bzów”, wystarczy zacytować kilka fragmentów jednej ze wspomnianych monografii:

(...) Prócz działań zmierzających do polepszenia warunków lokalowych i rozbudowania zaplecza informatycznego, Gminna Biblioteka Publiczna (...) przystąpiła do popularnej akcji „Cała Polska czyta dzieciom”. W ramach tej społecznej kampanii propagowane jest czytelnictwo wśród małych dzieci i ich rodziców. Ponadto do czytania dzieciom zapraszani są przedstawiciele różnych zawodów, grup społecznych i osoby publiczne. (...) Liderami tej akcji są Marcin Wajszczyk i Aleksandra Szczepańska. Poza tym od 2004 r. GBP uczestniczy w ogólnopolskim Tygodniu Bibliotek, akcji zainicjowanej przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, a rokrocznie organizowanej na początku maja. GBP w Ornontowicach realizuje również szereg własnych przedsięwzięć adresowanych do czytelników w każdej grupie wiekowej. Przykładem są coroczne wystawy fotografii czy rękodzieła artystycznego oraz spotkania autorskie (...). Specjalnością tej placówki stały się liczne

ORNONTOWICKIE BZY Gminna Biblioteka Publiczna

konkursy dla czytelników, a więc plastyczne, fotograficzne, gwarowe i oczywiście czytelnice, a ponadto warsztaty i szkolenia komputerowe. Bibliotekarze angażują się w większą akcję i wydarzenia o charakterze lokalnym, począwszy od udziału w imprezach i uroczystościach jubileuszowych, a skończywszy na organizowaniu różnego rodzaju zajęć w ramach letniego lub zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej. (...)

Spotkanie czytelnicze w Świątyni Dumania.

Jubileusz 55-lecia - była i obecna kadra

Szkolenie komputerowe dla osób w wieku 50+

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym

Deutsch-Land, czyli wędrówka po landach

Troje uczniów z naszej szkoły uczących się języka niemieckiego jako języka mniejszości miało okazję gościć uczestniczyć w projekcie „Deutsch-Land, czyli wędrówka po landach”. Celem tego projektu jest promowanie kultury, historii i obyczajów poszczególnych „landów” Niemiec.

Organizatorem i pomysłodawcą tego projektu jest prezes Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Niemieckiego Oddziału Katowice **Małgorzata Bubik**. Warsztaty odbywały się w Gimnazjum nr 2 im. Jerzego Kukuczki w Mikołowie, a prowadziła je **Mariola Szendzielorz**. Podczas warsztatów **Klaudia Porwolik**, **Mariola Zajusz** i **Dominik Szolc** zapoznali się z landem Badenia-Wirtembergia, brali udział w grach i zabawach związanych z kulturą tego landu, przeszli krótki kurs języka szwabskiego i mieli także okazję skosztować smakołyku wywodzącego się z tego rejonu – tortu szwarcwaldzkiego. Następnie drużyny przystąpiły do zadań mających na celu odtworzenie zaprezentowanego materiału. Były to różnego rodzaju puzzle, odnajdywanie nazw oraz sporządzenie szybkiego kolażu. Bardzo dziękujemy organizatorom za umożliwienie naszym uczniom udziału w projekcie oraz za świetną zabawę.

„Wiosenny witraż”

W połowie marca został zorganizowany konkurs plastyczny „Wiosenny witraż”. Uczniowie wykonali bardzo efektowne prace w kolorowej bibuły naklejonej w powycinane otwory w tekturze. Prace te zawisły w słonecznych oknach szkolnego półpiętra. Konkurs zorganizowała **Iwona Kieler**. A oto wyniki w klasach I-III: I miejsce – **Dominik Sowa** (kl. IIb), II – **Justyna Machulik** (kl. IIc), III – **Emilia Barłóg**; w klasach IV-VI: I miejsce – **Magda Machulik** (kl. VIa), II – **Dominik Baron** (kl. VIc), III – **Magdalena Szpik** (kl. VIa).

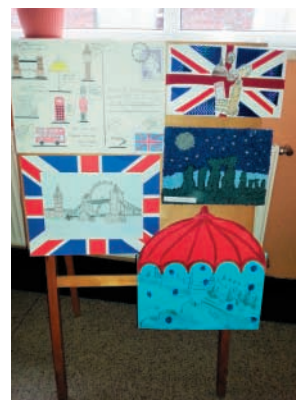
Aktorzy wśród przedszkolaków

23 marca wszystkie grupy przedszkolne spotkały się w ARTerii Centrum Kultury i Promocji z aktorkami Amatorskiego Teatru „Namiętny” – **Bronisławą Poremską**, **Joanną Sodzawiczną** i **Sylwią Zajusz**. Podczas spotkania panie przeczytały dzieciom bajkę i przybliżyły pracę aktora. Spotkanie zorganizowano w ramach innowacji pedagogicznej „Czy znacie te książki”.

„Pocztówka z Wielkiej Brytanii”

W naszej szkole odbył się niedawno konkurs plastyczny „Pocztówka z Wielkiej Brytanii”, w którym wzięło udział 17 uczniów. Wszystkie prace były bardzo ciekawe i wykonane z użyciem różnych technik plastycznych.

Wyniki konkursu w klasach I-III: I miejsce – **Julian Piwowarczyk** (kl. IIa), II – **Julia Zopołka** (kl. IIIc), III – **Jagoda Zopołka** (kl. IIc), wyróżnienia – **Dominik Sowa** (kl. IIb), **Oliwia Adamczyk** (kl. IIc) i **Magdalena Niczyporuk** (kl. IIIc); klasy IV-VI: I miejsce –

Zofia Machulik (kl. IVb), II – **Max Biskup** (kl. IVa), III – **Magdalena Szpik** (kl. VIa), wyróżnienia – **Oskar Bujnarowski** (kl. IVb) i **Matylda Jurzykowska** (kl. IVb). Wszystkim uczestnikom dziękujemy za udział w konkursie, a zwycięzcom gratulujemy!

Konkurs Piosenki w Języku Angielskim

20 kwietnia odbył się szkolny Konkurs Piosenki w Języku Angielskim. Wzięło w nim udział 9 solistów lub zespołów z klas I-VI. Jury w składzie: **Monika Kucharek**, **Agnieszka Paruzel** i **Karolina Sosna** oceniało dobór repertuaru, wykonanie, umuzykalnienie, interpretację i ogólne wrażenie. Wyniki w kategorii klas I-III przedstawiają się następująco: I miejsce – **Julia Kubik** (kl. IIIb), II – **Luiza Kops** i **Zuzanna Klima** (kl. kl. IIIc), III – **Magdalena Niczyporuk** (kl. IIIc); klasy IV-VI: I miejsce – **Magda Korandy** (kl. IVb), II – **Wiktoria Kuźnik** (kl. Va), III – **Klaudia Ulbrich** (IVb).

Polowanie na pisanki z Ozobotem

W przedświątecznym nastroju uczniowie klas I-III oraz przedszkolacy brali udział w zajęciach z wykorzystaniem robotów Ozobot. Dzieci nie tylko poszerzały swoje wiadomości na temat tradycji związanych ze Świętami Wielkanocnymi, ale również tworzyły kody w postaci sekwencji kolorów, pracowały nad orientacją przestrzenną, rozwijały umiejętności strategicznego myślenia. Pierwsze zadanie polegało na „pomalowaniu pisanki” – należało zamalować białe linie wybranymi przez siebie kolorami flamastrów i zobaczyć, jak Ozobot podąży po nich. Drugim zadaniem było tak zaprogramować Ozobota, aby odnalazł jak najwięcej pisanek nim skończy się czas. Na zajęciach okazało się, że najlepsza nauka to ta przez zabawę. Zaangażowanie dzieci było ogromne. Zajęcia prowadziła **Bożena Kubica**, a wykorzystano materiały dostarczone przez firmę Edu-Sense.

XIV Powiatowy Konkurs Recytatorski

5 kwietnia w Szkole Podstawowej nr 6 w Łaziskach Górnych odbył się XIV Powiatowy Konkurs Recytatorski – Poezja Dziecięca. Naszą szkołę w kategorii klas I-III reprezentował uczeń kl. Ia **Rudra Bhole**, który zajął w tym konkursie III miejsce. Do konkursu przygotowała go **Maria Gabor**. Klasy IV-VI reprezentowała **Julia Lenart** – uczennica kl. IVa, która zajęła II miejsce. Przygotowała przez **Justynę Podbielską-Smolorz**.

PUNKT BEZPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ

Urząd Gminy Ornontowice przypomina, że na podstawie Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2015 r., poz. 1255) od dnia 16 do 31 każdego miesiąca w Urzędzie Gminy Ornontowice, w pokoju nr 408 na III piętrze jest czynny *Punkt bezpłatnej pomocy prawnej*:

- w poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki – w godzinach 8.00-12.00;
- w środy – w godzinach 13.00-17.00.

Ustawa zakłada, że darmową pomoc prawną (na etapie przed sądowym) otrzymają:

- ▶ młodzież do 26 roku życia,
- ▶ osoby posiadające ważną kartę Dużej Rodziny,
- ▶ seniorzy po ukończeniu 65 lat,
- ▶ osoby fizyczne, którym w okresie roku poprzedzającego zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- ▶ kombatanci,
- ▶ weterani,
- ▶ zagrożeni lub poszkodowani katastrofą naturalną, klęską żywiołową lub awarią techniczną.

Uprawnieni będą mogli uzyskać informacje w zakresie:

- ▶ prawa pracy,
- ▶ przygotowania do działalności gospodarczej,
- ▶ prawa cywilnego,
- ▶ spraw karnych,
- ▶ spraw administracyjnych,
- ▶ ubezpieczenia społecznego,
- ▶ spraw rodzinnych,
- ▶ prawa podatkowego (z wyłączeniem dot. działalności gospodarczej).

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Rolnictwa o Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przeprowadzania ochronnych szczepień lisów wolno żyjących przeciwko wściekliźnie (Dz.U. 2013, poz. 1737)

Śląski Wojewódzki Lekarz Weterynarii w Katowicach uprzejmie informuje, że w dniach: od 27 kwietnia do 7 maja 2017 r. na obszarze województwa śląskiego zostanie przeprowadzona akcja ochronnego szczepienia lisów wolno żyjących przeciwko wściekliźnie

Akcja będzie kontynuacją szczepienia z lat ubiegłych i zostanie wykonana poprzez wykładanie szczepionki z samolotów.

Szczepionka zatopiona jest w przynęcie w postaci małych brunatnych kostek o zapachu zepsutej ryby. Zapach ten lisy wyczuwają z odległości ok. 800 metrów. Podczas podjęcia przynęty przez lisa, tym samym przegryzieniu zatopionej w niej kapsułki zawierającej szczepionkę, w wyniku kontaktu szczepionkowego wirusa z błoną śluzową dochodzi do zaszczepienia lisa. Szczepionki zostaną wyłożone nie tylko w lasach, ale i na pozostałych terenach zielonych, np. na polach, łąkach, w ogródkach działkowych. Śląski Wojewódzki Lekarz Weterynarii apeluje do mieszkańców województwa o nie podnoszenie szczepionek z ziemi. Lisy wyczuwając zapach człowieka nie zjedzą już takiej kostki. Jednocześnie przypominamy, że przez dwa tygodnie po przeprowadzeniu akcji nie wolno wyprowadzać zwierząt domowych na tereny zielone (lasy, pola, łąki).

Śląski Wojewódzki Lekarz Weterynarii w Katowicach informuje również, że sama przynęta nie jest niebezpieczna dla człowieka. Natomiast w przypadku kontaktu człowieka z płynną zawartością kapsułki, należy niezwłocznie skontaktować się z najbliższym lekarzem medycyny lub właściwą terytorialnie placówką służby zdrowia. Dodatkowo, należy również bezzwłocznie umyć bieżącą wodą z mydłem ręce oraz inne części ciała, które zetknęły się z płynną szczepionką. Akcja wykładania szczepionek w województwie śląskim odbywa się dwa razy do roku: wiosną i w jesieni. Środki na tę akcję pochodzą z rezerwy budżetu państwa oraz współfinansowane przez Unię Europejską.

K O M U N I K A T Y URZĘDU SKARBOWEGO W MIKOŁOWIE

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Mikołowie informuje, że termin do złożenia zeznań PIT-37, PIT-36, PIT-36L, PIT-38 i PIT-39 o wysokości dochodów osiągniętych w 2016r. oraz do wpłaty wynikających z nich zobowiązań upływa w dniu 2 maja 2017 r.

Zeznania podatkowe można złożyć w następujący sposób:

- przesłać drogą elektroniczną,
- przesłać za pośrednictwem poczty na adres: Urząd Skarbowy w Mikołowie, 43-190 Mikołów, ul. Hubera 4,
- złożyć osobiście w siedzibie Urzędu Skarbowego w godzinach pracy Urzędu, tj. codziennie od 7.00 do 15.00, natomiast w poniedziałki od 7.00 do 18.00.

W siedzibie Urzędu Skarbowego w Mikołowie zostało uruchomione stanowisko z dostępem do internetu w celu umożliwienia złożenia zeznania drogą elektroniczną.

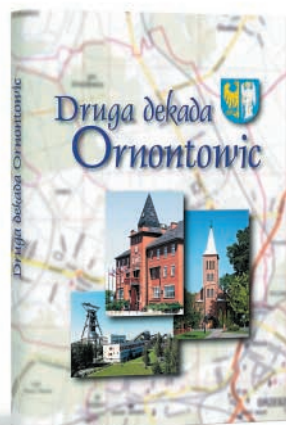
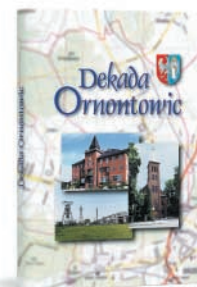
Wpłat kwot rocznego podatku dochodowego należy dokonywać:

- na konto Urzędu Skarbowego w Mikołowie: NBP O/O KATOWICE Nr 81 1010 1212 3068 4122 2300 0000 lub
- w punkcie kasowym Mikołowskiego Banku Spółdzielczego mieszczącym się w Urzędzie Skarbowym w Mikołowie, czynnym w dniach pracy Urzędu w godzinach:
poniedziałek od 7.30 do 16.00
wtorek-piątek od 7.30 do 14.00

Informacje dotyczące rozliczenia rocznego podatników podatku dochodowego od osób fizycznych uzyskać można pod numerami telefonów:

- Krajowej Informacji Podatkowej (od dnia 01.03.2017r. zmiana: Krajowa Informacja Skarbowa):
801 055 055 dla połączeń z telefonów stacjonarnych
22 330 0330 dla połączeń z telefonów komórkowych
- Urzędu Skarbowego w Mikołowie:
32 324-61-20, 32 324-61-12, 32 324-61-61, 32 324-61-65.

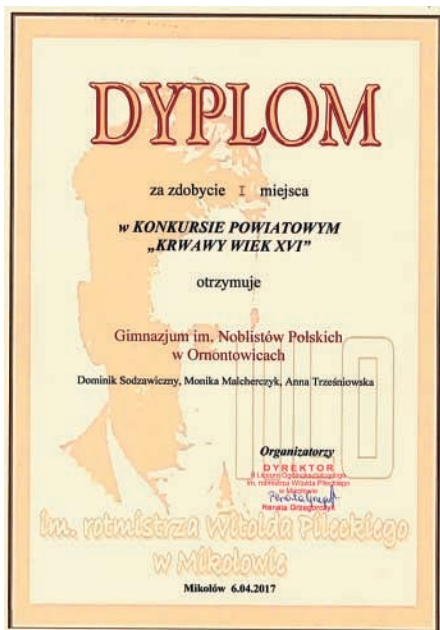
Książki o Ornontowicach

Druga dekada Ornontowic

kolejny tom
tej monografii
obejmuje lata
2001-2011

JUŻ W SPRZEDAŻY – POLECAMY!

Zwycięstwo w konkursie z historii „Krwawy wiek XVI”

6 kwietnia uczniowie kl. II pod opieką **Kornelii Osińskiej-Kurpas** reprezentowali naszą szkołę w konkursie historycznym „Krwawy wiek XVI”. Jego organizatorem było II Liceum Ogólnokształcące im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Mikołowie. Gra terenowa odbywała się na terenie szkoły. Dotyczyła wybranych tematów z historii średniowiecznej i nowożytnej, takich jak Reformacja w Europie, odkrycia geograficzne, cywilizacja Inków, Majów i Azteków, Renesans, ostatni Jagiellonowie – czasy Zygmunta Starego oraz Augusta, pierwsza wolna elekcja.

W konkursie brali udział uczniowie szkół gimnazjalnych powiatu mikołowskiego i okolic. Młodzież pracowała w trzyosobowych dru-

Kartka z gimnazjalnego kalendarza

żynach. Zadania wykonywali na przydzielonych stanowiskach. O końcowej klasyfikacji zdecydowała liczba punktów zdobytych na stanowiskach oraz czas wykonania wszystkich zadań.

Drużyna Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Ornontowicach w składzie: **Monika Malcherczyk, Anna Trześniewska i Dominik Sodzawiczny** najszybciej pokonała całą trasę, udzielając odpowiedzi na wszystkie pytania. Uzyskany wynik pozwolił zespołowi „Nobelków” zająć pierwsze miejsce w tym konkursie. Zwycięzcy otrzymali dyplom i nagrody rzeczowe.

Pamiętamy...

Przed Świętami Wielkanocnymi chętni uczniowie kl. IIc odwiedzili Pomnik przy ul. Kolejowej. Uporządkowali jego otoczenia i umyli sam monument. Dla upamiętnienia ofiar II wojny światowej, zapalili znicze. Zachęcamy Mieszkańców Ornontowic, by w miarę wolnego czasu również odwiedzili to miejsce, zwłaszcza teraz – w kwietniu, miesiącu pamięci narodowej.

Medal 25-lecia Fundacji WOŚP dla naszego Gimnazjum

Sztab nr 644 działający od dwunastu lat w Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Ornontowicach został wyróżniony medalem 25-lecia Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Za „granie na medal nie tylko w tym roku” szkoła otrzymała też Certyfikat Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy.

Dziękujemy za wyróżnienie. Cieszymy się, że grając na rzecz chorych „małych i dużych”, możemy pomagać potrzebującym.

oprac. **Kornelia Osińska-Kurpas**

Do udziału w dziewiątej edycji Młodzieżowego Festiwalu Nauki w Mikołowie nasze ornontowickie Gimnazjum im. Noblistów Polskich przygotowywało się już od listopada. Impreza odbyła się 14 marca w Domu Kultury w Mikołowie.

Temat festiwalu „Czy suma części jest całością?” powiązaliśmy z matematyką. Powstały ciekawe modele matematyczne. Nasi uczniowie wykonali latawce, domina matematyczne do układania na czas, puzzle, gry planszowe, makietę przedstawiającą gospodarstwo. Dużym zainteresowaniem cieszyło się samodzielne wykonywanie papierowych strzałek i trafianie do celu.

Nasze stoisko, na którym wyeksponowaliśmy prace uczniów odwiedziło wielu zapro-

Gimnazjum im. Noblistów Polskich na IX Młodzieżowym Festiwalu Nauki

szonych gości oraz uczniowie z poszczególnych szkół powiatu mikołowskiego.

Jak co roku imprezie towarzyszyły konkursy fotograficzny i filmowy, które cieszyły się dużym zainteresowaniem. W konkursie plastycznym wyróżnienie otrzymała **Natalia Żymetka** z kl. IIc, natomiast za film wyróżnienie otrzymała **Natalia Kornas** z kl. Ib. Wyróżnionym uczniom serdecznie gratulujemy.

Opiekun
Anna Profaska

6 kwietnia zakończono dziesiąty turniej o tytuł Skatowego Mistrza Gminy Ornontowice. Mimo wielkich starań miejscowych skaciorzy puchar przechodni, który jest główną nagrodą turnieju, nie powrócił do Ornontowic.

Kolejny Mistrz Skatowy

Wspomniany puchar przechodni i tytuł Skatowego Mistrza Gminy Ornontowice na rok 2017 wywalczył Ernest Waloszyński z Łazisk Górnych. II miejsce zdobył Piotr Tebinka z Orzesza, zaś na miejscu III znalazł się Mirosław Rajca z Ornontowic. Oprócz pucharów ufundowanych przez Zakład Gospodarski Zasobami Gminy otrzymali oni również dyplomy. Nagrody wręczał wójt Kazimierz Adamczyk i przedsta-

wiciel Zarządu GKS „Gwarek” Andrzej Kotyczka.

Już teraz zapraszamy wszystkich skaciorzy na kolejny turniej o tytuł Mistrza Gminy Ornontowice, który rozpoczyna się w ostatni czwartek września w siedzibie „Gwarek”. Zapraszamy również na Letni Turniej Skatowy, który odbywa się w każdy trzeci czwartek miesiąca, od maja do sierpnia w kawiarni na terenie obiektu klubu sportowego. J.A.

Spektakl „PozytywK2” i premiera filmu „Gniew”

W sobotę 22 kwietnia w ARTerii odbył się spektakl pt. „PozytywK2” w reżyserii Alicji i Marceliny Kubies. Poruszał on problem, z którym spotykają się młodzi ludzie, ale i nie tylko.

Każdy z nas żyje w pewnych ramach, które narzuca nam świat i otoczenie. „PozytywK2” to zbiór pięciu pozornie różnych historii o każdym z nas – o tym, jak radzimy sobie z rzeczywistością, z samym sobą i formą, jaką przybieramy. Spektakl w całości powstał dzięki zaangażowaniu studentów Uniwersytetu Śląskiego. Wyda-

rzeniu towarzyszyła również premiera filmu krótkometrażowego pt. „Gniew” autorstwa Kamila Rocznika. Jego film ma na celu zobrazowanie wpływu mass mediów na jednostkę. „Gniew” został zgłoszony do kilkunastu konkursów filmowych w kraju. Życzymy powodzenia i liczymy na kolejne produkcje.

W GMINNEJ BIBLIOTECE PUBLICZNEJ

GMINNA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
W ORNONTOWICACH

Szkolenie komputerowe

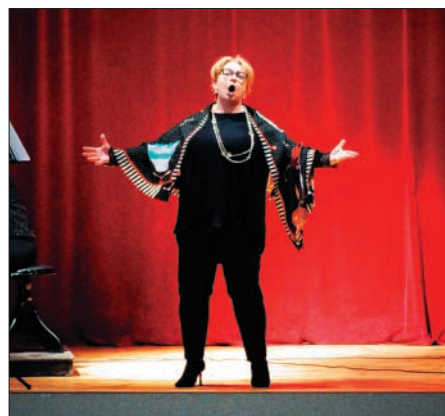
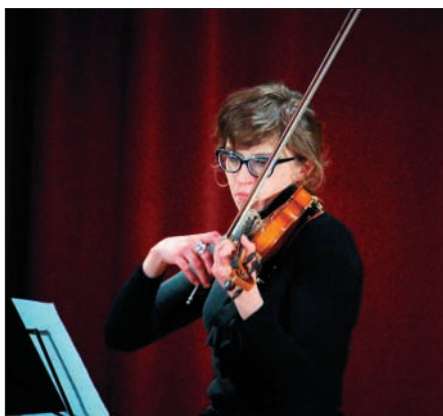
Od 13 marca do 10 kwietnia w bibliotece trwała XV edycja szkolenia komputerowego „Z biblioteką w komputerowy świat - wiosna 2017”. Zajęcia odbywały się w poniedziałki i wtorki, w godzinach porannych. 11 kwietnia w czytelni biblioteki odbyło się zakończenie, podczas którego kursanci otrzymali zaświadczenia o ukończeniu szkolenia. Podziękowali również zdobywcy umiejętności i wiedzą z zakresu obsługi komputera i internetu. Serdecznie gratulujemy!

Konkurs plastyczny rozstrzygnięty!

W marcu nasza biblioteka ogłosiła dla uczniów klas I-III Zespołu Szkolno-Przedzkolnego konkurs plastyczny pt. „Tu czytamy”. Polegał on na wykonaniu dowolną techniką plakatu, przedstawiającym sposób czytania

książek lub książkę jako element dowolnego tła. W gronie wyróżnionych znalazło się pięć osób: **Mateusz Mrozek** (kl. IIb), **Marta Ryzdzik** (kl. IIc), **Julia Zopołka** (kl. IIc), **Jagoda Zopołka** (kl. IIc) i **Anna Stolarczyk** (kl. IIId). Laureaci otrzymali książki i gadzety promocyjne. Gratulujemy! Prace można oglądać w bibliotece.

Filharmonia Śląska w naszej ARTerii

Od 7 lat w ramach edukacji kulturalnej prowadzonej przez ARTerię Centrum Kultury i Promocji nasi najmłodszy mieszkańcy uczestniczą w koncertach Filharmonii Śląskiej.

W ARTerijnych progach po raz kolejny muzycy zagościli w kwietniu. Comiesięczne zajęcia odbywają się dla dwóch grup wiekowych – przedszkolnej oraz klasy I-III i V-VI. Jest to okazja do posłuchania muzyki klasycznej i poznania instrumentów. Nasze pociechy uczą się nut, dźwięków i poznają muzykę klasyczną, a nawet poznają obyczaje i tańce omawianej epoki. Kwietniowym tematem byli tacy kompozytorzy jak Ravel, Szymanowski i Gershwin.

Fotobaza – historia na starych fotografiach

Pod koniec zeszłego roku została stworzona fotobaza z dawnymi zdjęciami Ornontowic. Na stronie fotobaza.centrumarteria.pl znajduje się społeczna baza dawnych fotografii z Ornontowic.

Zapraszamy wszystkich mieszkańców do współtworzenia tego przedsięwzięcia i pomocy w opisywaniu znajdujących się tam zdjęć. Gdy połączymy naszą wiedzę o dawnych mieszkańcach Ornontowic, uda nam się tą wiedzę zachować dla potomnych.

Rozpoznane imiona i nazwiska osób oraz miejsca powstania fotografii można wpisywać w komentarzach do zdjęć po zalogowaniu. Każda zalogowana osoba ma możliwość dodania własnych

fotografii.

Projekt fotobazy powstał dzięki projektowi „Dom Kultury + Inicjatywy Lokalne”, a jego pomysłodawcą był Marcin Wilczyński, jednak fotobaza mogła powstać dzięki pracy Towarzystwa Miłośników Ornontowic. Zachęcamy mieszkańców Ornontowic do zalogowania się.

W razie jakichkolwiek pytań lub problemów z działaniem strony prosimy o kontakt technika@centrumarteria.pl.

Towarzystwo Miłośników Ornontowic, chcąc dzielić się swoją wiedzą postanowiło wydawać co kwartał „Zeszyty Historyczne”, które zostaną dołączane do „Głosu Ornontowic”. Będą one zawierały ciekawostki historyczne z Ornontowic. Forma ich wydania umożliwi zainteresowanym ich zbieranie i wpinanie do segregatora. Pierwszy kwartalnik już w bieżącym numerze „Głosu Ornontowic”, a dotyczy „Historii straży pożarnej”.

fotobaza.centrumarteria.pl

Spoleczna baza dawnych fotografii z Ornontowic
Wesprzyj ją swoimi zdjęciami i pomóż opisywać zdjęcia innych mieszkańców

ZALOGUJ SIĘ DO FOTOBAZY

ROZPOZNAJ OSOBY ZE ZDJĘĆ Z FOTOBAZY

PODPISZ FOTOGRAFIE

DODAJ SWOJE ZDJĘCIE DO FOTOBAZY

Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2016

ARTERIA
D.O.M. KULTURY

ORNONTOWICKIE Dni z Kulturą

NIEDZIELE W AMFITEATRZE PARKOWYM

27 MAJA

Meta Powiatowego Rajdu Rowerowego (sobota)

28 MAJA

Niedziela Rodzinna – Festyn Rady Rodziców

4 Czerwca

Niedziela z Dniem Dziecka – Dzień Dziecka

11 CZERWCA

Niedziela ze Szkołą Tańca Igora Gutowkiego – gala taneczna

18 CZERWCA

Niedziela z Orkiestrą i Chórami – powiatowy koncert chórów i orkiestr

25 CZERWCA

Niedziela z Szkołą Tańca Stand-Art. – pokaz Szkoły Tańca

9 LIPCA

Niedziela z piosenką włoską – koncert zespołu Latino Lovers

16 LIPCA

Niedziela z Reggae – koncert zespołu Rootsvelt – koncert zespołu Rastafajrant

23 LIPCA

Niedziela lat 20-tych – koncert zespołu Zawiało

30 LIPCA

Young Stage – festiwal muzyczny młodych zespołów – koncert zespołu Hertz Klekot

6 SIERPNI

Niedziela z Radiem Piekary – festyn Radia Piekary

13 SIERPNI

Niedziela z Musicalem – spektakl muzyczny pt. „Ja się boje sama spać”

20 SIERPNI

Niedziela Militarna – piknik militarny

27 SIERPNI

Dożynki

3 WRZEŚNIA

Niedziela z Grą Rodziną OGR – Ornontowicka Gra Rodzinna – koncert zespołu Prognoza na Życie

10 WRZEŚNIA

Niedziela z Parafiadą – festyn Parafii św. Michała Archaniola

KONCERTY W ŚWIĄTYNI DUMANIA

2 LIPCA

– koncert zespołu Manowce

2 WRZEŚNIA

– Narodowe Czytanie

WRZEŚIEN

– koncert Chóru Jutrzenka

Harmonogram wstępny. Organizator zastrzega sobie prawo do zmiany terminów i planu poszczególnych wydarzeń. Kolejne, bardziej szczegółowe harmonogramy Ornontowickich Dni z Kulturą będą ukazywać się w następnych numerach Głosu Ornontowic oraz na plakatach i stronach internetowych.

REKLAMY

Okęgowe Stacje Kontroli Pojazdów

ROCA

BADANIA TECHNICZNE
WSZELKIEGO TYPU POJAZDÓW
GEOMETRIA UKŁADÓW ZAWIESZENIA
HAMOWNIA 4X4
KLIMATYZACJA
MYJNIA BEZDOTYKOWA 24 H

Czerwionka-Debieńsko, ul. Furgoła 155
tel./fax 32 427-31-50, tel. 32 427 32 58
Czerwionka, ul. Młyńska 6
tel./fax 32/431-83-33

ZAPRASZAMY

GRUPA AA „ŚRODEK” – ORNONTOWICE, ul. Zamkowa 4
(salki przy probostwie), śr. godz. 20.00
PIK AA Katowice, ul. Warszawska 6 pok. 202
tel. 32 725-74-04 od pn. do pt. godz. 17.00-20.00
Infolinia 801-033-242
e-mail pik001@aa.org.pl strona www.aa.org.pl

GŁOS Ornontowic

MIESIĘCZNIK SAMORZĄDOWY
GMINY ORNONTOWICE
glosornontowic@interia.pl

Redaguje zespół. Redaktor naczelny: Robert Ratajczak
WYDAWCA: „ARTeria” Centrum Kultury i Promocji; Ornontowice, ul. Zwycięstwa 26
REDAKCJA: „ARTeria” Centrum Kultury i Promocji; Ornontowice, ul. Zwycięstwa 26
Skład: PUK „KompART”; 44-230 Czerwionka-Leszczyny, ul. Środkowa 1A
Druk: Drukarnia „INFOPAKT”; 44-206 Rybnik, ul. Przewozowa 4
ISSN 1425-2252
Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam, nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i redagowania nadesłanych tekstów.

28 kwietnia o godz. 17.00
w sali widowiskowej Miejskiego Domu Kultury w Łaziskach Górnych

GRAMY DLA VIKTORII BORZEJEWICZ i KAROLKA ŚWIERCZOKA

Możesz pomóc wyleczyć ich małe serduszka!

Wystąpią:

Zespół METRUM * DE SILVERS * Zespół TOP MUSIX
Bartłomiej Marek * Artystyczny Zespół Dziecięcy RADOŚĆ

Prowadzenie:

Bartłomiej Marek i Tomasz Pinkowski

SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

BILETY-CEGIELKI 20 zł

do nabycia w kasie Miejskiego Domu Kultury w Łaziskach Górnych (rezerwacje pod nr tel. 32 224 10 33),
w sekretariacie Szkoły Podstawowej nr 4 w Orzeszu-Jaskowicach (rezerwacje pod nr tel. 32 221 55 58)
oraz w sekretariacie Urzędu Gminy Ornontowice (rezerwacje pod nr tel. 32 33 06 200)

Całkowity dochód z imprezy zostanie przekazany na leczenie i rehabilitację Viktorii Borzejewicz oraz Karolka Świerczoka

PATRONAT HONOROWY:

Starosta Mikołowski Henryk Jaroszek
Burmistrz Miasta Orzesze Mirosław Blaski
Burmistrz Miasta Łaziska Górne Aleksander Wyrą
Wójt Ornontowic Kazimierz Adamczyk

ORGANIZATORZY:

MDK Łaziska Górne
Bartłomiej Marek i Tomasz Pinkowski

PATRONAT MEDIALNY:

GAZETA ORNONTOWIC
GAZETA ORNONTOWIC
GŁOS Ornontowic
EXPRESS
IRG